

شورای سیاستگذاری حوزه های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان سیستان و بلوچستان، شهر: زاهدان، مدرسه علمیه تخصصی حضرت نرجس (سلام الله علیها)

عنوان

نقش صداقت در دستیابی به سعادت معنوی با

تأکید بر آیه ۱۱۹ مائده

استاد راهنما

دکتر علی رضا حیدری نسب

محقق

معصومه محمدی

سال تدوین

۱۴۰۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحمیدیه

الحمد لله الأول بلا أول كان قبله، و الآخر بلا آخر يكون بعده؛ الذي قصرت عن رؤيته أبصار
الناظرين، و عجزت عن نعته أوهام الواصفين. ابتدع بقدرته الخلق ابتداء، و اخترعهم على مشيته
اختراعاً. ثم سلك بهم طريق إرادته، و بعثهم في سبيل محبته.

حمد و سپاس خدای را، آن نخستین بی پیشین را و آن آخرین بی پسین را، خداوندی را که دیده
بینایان از دیدارش قاصر آید و اندیشه واصفان از نعت او فروماند. آفریدگان را به قدرت خود ابداع
کرد و به مقتضای مشیت خویش جامه هستی پوشید و به همان راه که ارادت او بود روان داشت و
رهسپار طریق محبت خویش گردانید.

تقدیم

تقدیم به پیشگاه نورانی اهل بیت (علیهم السلام)، چشمه‌های جوشان هدایت و رحمت الهی، که کلام و سیره‌شان روشنی‌بخش راه سالکان حقیقت و اهل معرفت است؛ و دعای‌شان، امید دل‌های مشتاق وصال و تقدیم به عالمان فرهیخته و مخلص‌ی که با جوهر قلم و نور علم، چراغ معارف اهل بیت (علیهم السلام) را فروزان نگاه داشتند و اجازه ندادند شعاع هدایت ایشان در هجوم تاریکی‌ها کم‌فروغ گردد؛ تا امروز، ما نیز بتوانیم از این دریای بی‌کران الهی، به قدر تشنگی جانمان جرعه‌ای برگرفته، زنده‌تر شویم.

تقدیر و تشکر

با سپاس از الطاف الهی و همراهی همه بزرگوارانی که در مسیر نگارش این پایان‌نامه یاری‌گر من بودند، به‌ویژه از جناب استاد ارجمند و فرزانه، حاج آقای حیدری نسب، استاد راهنمای گرامی، که در تمام مراحل تحقیق، با راهنمایی‌های صادقانه، اصلاحات علمی و حمایت‌های معنوی خود، روشنی‌بخش راه پژوهش و مایه دلگرمی این جانب بودند، صمیمانه تقدیر و تشکر می‌نمایم.

١٠٤. خطيب شربيني، محمد بن احمد، تفسير الخطيب الشربيني المسمى السراج المنير، ج٢، بيروت: دار الكتب العلمية، منشورات محمد علي بيضون، ١٤٢٥ هـ.ق.
١٠٥. خفاجي، احمد بن محمد، حاشية الشهاب المسماء عناية القاضي و كفاية الرازي على تفسير البيضاوي، ج٤، بيروت: دار الكتب العلمية، منشورات محمد علي بيضون، ١٤١٧ هـ.ق.
١٠٦. راغب اصفهاني، حسين بن محمد، مفردات ألفاظ القرآن، صفوان عدنان داوودي، دمشق: دارالقلم - دارالشاميه، ١٤١٢ق.
١٠٧. سيد شريف مرتضى، رسائل الشريف المرتضى، ج٢، قم: دار القرآن الكريم، بي.تا.
١٠٨. سيوطي، عبدالرحمن بن ابي بكر، الدر المنثور في التفسير بالماثور، ج٦، قم: كتابخانه عمومي حضرت آيت الله العظمى مرعشي نجفي (ره)، ١٤٠٤ هـ.ق.
١٠٩. شريف رضى، محمد بن حسين، نهج البلاغه، صبحي صالح، قم: هجرت، ١٤١٤ق.
١١٠. شريفى اشكوري، الياس، فقرات فقهيه، مصحح: محسن مهري خوانساري و على موسوي زماني، ج٥، قم: آيت الله الياس شريفى اشكوري، ١٣٨٥ش.
١١١. شيخ حر عاملي، محمد بن حسن، وسائل الشيعة، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، ج١، قم: مؤسسه آل البيت عليهم السلام، ١٤٠٩ق.
١١٢. _____، هداية الأئمة إلى أحكام الأئمة عليهم السلام، ج٥، مشهد: آستان قدس رضوي، ١٤١٤ق.
١١٣. شيخ صدوق، الامالي، ج١، قم: مؤسسه بعثت، ١٤١٧هـ.ق.
١١٤. _____ معاني الاخبار، على اكبر غفاري، ج١، بيروت: دارالمعرفه، بي.تا.
١١٥. شيخ كليني، محمد بن يعقوب، الكافي (ط - الإسلامية)، على اكبر غفاري، محمد آخوندي، ج٢، چاپ چهارم، تهران: دارالكتب الإسلامية، ١٤٠٧هـ.ق.
١١٦. شيرازي، صدرالدين محمد بن ابراهيم، شرح اصول الكافي، ج١، محقق محمد خواجوي، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقيقات فرهنگي، ١٣٨٣ش.
١١٧. _____، تفسير القرآن الكريم (صدرا)، چاپ دوم، ج٢، قم: بيدار، ١٣٦١ هـ.ش.
١١٨. طباطبائي، محمدحسين، الميزان في تفسير القرآن، ج٩ و ١٠ و ١١، چاپ دوم، بيروت: مؤسسه الأعلمي للمطبوعات، ١٣٩٠ هـ.ق.

۱۱۹. طبرسی، رضی الدین أبی نصر الحسن بن الفضل، مکارم اخلاق، محمد حسین اعلمی، ج ۱، بیروت: مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، بی تا.
۱۲۰. طبرسی، علی بن حسن، مشکاة الأنوار فی غرر الأخبار، چاپ دوم، نجف: دار صعب، ۱۳۸۵ ق.
۱۲۱. طریحی، فخر الدین بن محمد، مجمع البحرین، احمد حسینی شکوری، ج ۴، چاپ سوم، تهران: مرتضوی، ۱۳۷۵ ش.
۱۲۲. طوسی، محمد بن محمد نصیر الدین، اخلاق ناصری، ج ۱، تهران: انتشارات علمیه اسلامیة، ۱۴۱۳ ق.
۱۲۳. طوسی، محمد بن الحسن، تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، چاپ چهارم، ج ۳، تهران: صدوق، ۱۴۰۷ ق.
۱۲۴. _____، الأمالی (للطوسی)، مؤسسه البعثة، قم: دارالثقافة، ۱۴۱۴ ق.
۱۲۵. طیب، عبدالحسین، اطبیب البیان فی تفسیر القرآن، چاپ دوم، ج ۳ و ۱، تهران: اسلام، ۱۳۶۹ ه. ش.
۱۲۶. علم الهدی، علی بن حسین، أمالی المرتضی، محمد ابوالفضل ابراهیم، ج ۲، قاهره: دار الفكر العربی، ۱۹۹۸ م.
۱۲۷. علوی عاملی، سید احمد، حاشیه علی اصول الکافی، قم: دارالحديث، ۱۳۸۵.
۱۲۸. فاضل جواد، جواد بن سعید، مسالک الأفهام إلى آیات الأحکام، چاپ دوم، ج ۱، تهران: مرتضوی، ۱۳۶۵ ش.
۱۲۹. فراهی هروی، معین الدین، تفسیر حدائق الحقایق (قسمت سوره یوسف)، چاپ دوم، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۸۴ ه. ش.
۱۳۰. فراهیدی، خلیل بن أحمد، کتاب العین، ج ۵، چاپ دوم، قم: هجرت، ۱۴۰۹ ق.
۱۳۱. فخر رازی، محمد بن عمر، التفسیر الکبیر (مفاتیح الغیب)، چاپ سوم، ج ۲۲، بیروت: دار إحياء التراث العربی، ۱۴۲۰ ه. ق.
۱۳۲. فیض کاشانی، محمد محسن بن شاه مرتضی، الوافی، ج ۱۷ و ۴ و ۳، اصفهان: کتابخانه امام امیر المؤمنین علی علیه السلام، ۱۴۰۶ ق.
۱۳۳. فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، تفسیر الصافی، چاپ دوم، ج ۱، تهران: مکتبه الصدر، ۱۴۱۵ ه. ق.

۱۳۴. _____ ، الأصفی فی تفسیر القرآن، ج ۱، قم: مرکز النشر التابع لمكتب الإعلام الإسلامی، ۱۴۱۸ ه.ق.
۱۳۵. فیومی، أحمد بن محمد، المصباح المنیر فی غریب الشرح الكبير، چاپ دوم، ج ۲، قم: مؤسسه دارالهجره، ۱۴۱۴ ق.
۱۳۶. قرشی بنابی، علی اکبر، تفسیر احسن الحدیث، چاپ دوم، ج ۱، تهران: بنیاد بعثت، ۱۳۷۵ ه.ش.
۱۳۷. _____ ، قاموس قرآن، ج ۴، چاپ ششم، تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۴۱۲ ق.
۱۳۸. قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر القمی، ج ۲، قم: دار الکتب، چاپ: سوم، ۱۴۰۴ ق.
۱۳۹. قمی، عباس، سفینه البحار، ج ۲ و ۶، قم: دفتر انتشارات اسلامی، ۱۴۱۴ ق.
۱۴۰. قمی مشهدی، محمد بن محمد رضا، تفسیر کنز الدقائق و بحر الغرائب، حسین درگاهی، ج ۸ و ۹ و ۳، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۶۸ ش.
۱۴۱. کاشانی، فتح الله بن شکرالله، زبدۀ التفاسیر، ج ۶، قم: مؤسسه المعارف الإسلامیه، ۱۴۲۳ ه.ق.
۱۴۲. _____ ، منهج الصادقین فی إلزام المخالفین، ج ۸، تهران: کتابفروشی اسلامی، ۹۸۲ ه.ق.
۱۴۳. کراجکی، محمد بن علی، معدن الجواهر و ریاضه الخواطر، چاپ دوم، تهران: کتابخانه مرتضویه، ۱۳۹۴ ق / ۱۳۵۳ ش.
۱۴۴. کرمی، محمد، التفسیر لکتاب الله المنیر، ج ۶، قم: علمیه (چاپخانه)، ۱۴۰۲ ه.ق.
۱۴۵. کوفی اهوازی، شیخ حسین، الزهد، ج ۱، قم: مؤسسه علمی فرهنگی دارالحدیث، بی تا.
۱۴۶. لیشی واسطی، علی بن محمد، عیون الحکم و المواعظ (لیشی)، حسین حسینی بیرجندی، قم: دارالحدیث، ۱۳۷۶ ش.
۱۴۷. مازندرانی، محمد صالح بن احمد، شرح الکافی-الأصول و الروضة (للمولی صالح المازندرانی)، ج ۱۲، تهران: المکتبه الاسلامیه، ۱۳۸۲ ق.
۱۴۸. مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ملاذ الأخیار فی فهم تهذیب الأخبار، ج ۴، قم: کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، ۱۴۰۶ ق.

۱۴۹. _____، مرآة العقول فی شرح أخبار آل الرسول، سید هاشم رسولی محلاتی، چاپ دوم، ج ۱۰، ۸ و ۱۹ و ۲۵ و ۲۶، تهران: دار الکتب الإسلامیه، ۱۴۰۴ ق.
۱۵۰. _____، بحار الأنوار، جمعی از محققان، چاپ دوم، ج ۵ و ۶، بیروت: دار إحياء التراث العربی، ۱۴۰۳ ق.
۱۵۱. مصطفی، ابراهیم، دیگران، المعجم الوسیط، ج ۱، بی جا: دارالدعوه، بی تا.
۱۵۲. مصطفوی، حسن، التحقیق فی کلمات القرآن الکریم، ج ۶، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۶۸ ش.
۱۵۳. مکارم شیرازی، ناصر، سلسله دروس فی العقاید الاسلامیه، چاپ سوم، قم: مدرسه الامام علی بن ابیطالب (علیه السلام)، ۱۳۸۵ ش.
۱۵۴. مکی بن حموش، الهدایه إلى بلوغ النهایه، ج ۱۱، امارات - شارجه: جامعۀ الشارقه، کلیه الدراسات العلیا و البحث العلمی، ۱۴۲۹ ه. ق.
۱۵۵. نراقی، محمد مهدی، جامع السعادات نراقی، ج ۲ و ۱، چاپ چهارم، بیروت: مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، بی تا.
۱۵۶. نظام الاعرج، حسن بن محمد، تفسیر غرائب القرآن و رغائب الفرقان، ج ۱ و ۴ و ۶، بیروت: دار الکتب العلمیه، منشورات محمد علی بیضون، ۱۴۱۶ ه. ق.
۱۵۷. نوری، حسین بن محمد تقی، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۸ و ۱۱، قم: مؤسسه آل البيت (ع) لاحیاء التراث، ۱۴۰۸ ق.
۱۵۸. یوسفی غروی، محمود، آیات الانوار فی فضایل النبی و آله الاطهار علیهم السلام، قم: دار النشر اسلام، ۱۳۷۲ ه. ش.

ج) مقالات

۱۵۹. اسماعیلی، رفیع الدین، «اصل عدالت اجتماعی در مدیریت اسلامی و شاخصه‌های آن»، ماهنامه معرفت، معرفت سال بیستم، شماره ۱۷۱، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی قم، اسفند ۱۳۹۰ ش.
۱۶۰. تجری، علی اصغر، «تعامل ایمان و رفتار، از نگاه قرآن و حدیث»، نشریه صحیفه مبین، شماره ۳۱، تاریخ انتشار ۱۳۸۹/۲/۱۹ ش.

۱۶۱. حسینی، محمدرضا، «حکمت اجتماعی در نهج البلاغه»، پگاه حوزه، شماره ۱۳۸، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، خرداد ۱۳۸۳ ش.
۱۶۲. سبحانی‌نیا، محمد، «راه و رسم زندگی»، فصلنامه معارف اسلامی، شماره ۸۱، قم: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه، تابستان ۱۳۸۹ ش.
۱۶۳. سروش، جمال، محمد فناپی اشکویی، پژوهشی درباره عقل نظری از دیدگاه ابن سینا و ملاصدرا، مجله معرفت فلسفی، سال دهم، شماره ۱، پاییز ۱۳۹۱ ش.
۱۶۴. شاملی، عباسعلی، «مبانی و اصول فلسفه آموزش و پرورش از یک چشم انداز دینی، نوآوری‌های استاد علامه مصباح یزدی در فلسفه آموزش و پرورش»، نشریه معرفت، شماره ۹۲، قم: موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)، مرداد ۱۳۸۴ ش.
۱۶۵. _____ «مبانی و اصول فلسفه آموزش و پرورش از یک چشم‌انداز دینی»، نشریه معرفت، شماره ۹۲، قم: موسسه آموزشی امام خمینی (ره)، مرداد ۱۳۸۴ ش.
۱۶۶. شفیع سروستانی، ابراهیم، «یاران امام زمان (عج)»، ماهنامه موعود، شماره ۵۳، مؤسسه فرهنگی هنری موعود عصر، تهران، فروردین - اردیبهشت ۱۳۷۶ ش.
۱۶۷. _____ «افسرده‌ترین مردم دنیا چه کسانی هستند؟»، ماهنامه موعود، شماره ۱۶۲، مرداد ۱۳۹۳ ش.
۱۶۸. ناصیف، نصار، «قدرت سیاسی و اصل عدالت»، مترجم دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، فصلنامه نشریه نقد و نظر، ج ۱۰، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، زمستان ۱۳۷۳ ش.
۱۶۹. یاری، خدیجه، «مسئولیت‌پذیری اجتماعی از منظر قرآن کریم»، دومین کنفرانس بین‌المللی علوم تربیتی، روانشناسی، مشاوره، آموزش و پرورش، ۱۴۰۱ ش.

د) سایت و نرم افزار

نرم افزار جامع التفاسیر

نرم افزار جامع الاحادیث

سایت کتابخانه فقهات

سایت کتابخانه نور

سایت کتابخانه قائمیه